

VERGİ SİRKÜLERİ

NO: 2018/57

TARİH: 09/10/2018

KONU	Bedeli Döviz Cinsinden veya Dövizde Endeksli Olarak Belirlenen Sözleşmelerin Sınırlandırılması ve Bu Sınırlama Kapsamında İstisna Tutulacak Sözleşmelere İlişkin Tebliğ Yayınlanmıştır.
-------------	--

Bilindiği üzere 13 Eylül 2018 tarihli ve 30534 sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan "Türk Parası Kıymetini Korumu Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 85)" doğrultusunda Türkiye'de yerleşik kişilerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında, kendi aralarındaki **menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dahil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde** sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayacağı yönünde düzenleme yapılmış idi.**

Söz konusu karar yayımı tarihinde (13.09.2018) yürürlüğe girmiş ve **30 gün içinde**, belirtilen nitelikte olan ve daha önce yapılmış olan yürürlükteki sözleşmelerin Bakanlıkça belirlenen haller dışında TL'ye çevrileceği dile getirilmiştir.

Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak sözleşme düzenlenebilecek hallerle ilişkin olarak "**Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2018-32/51)**" 06.10.2018 tarih 30557 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış olup döviz cinsinde sözleşme düzenlenebilecek ve düzenlenemeyecek haller aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

SÖZLEŞME KONUSU	SÖZLEŞMELERİN DÖVİZ CİNSİNDEN VEYA DÖVİZE ENDEKLİ OLARAK	
	DÜZENLENEBİLECEĞİ DURUMLAR	DÜZENLENEMEYECEĞİ DURUMLAR
Serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul satış sözleşmelerinde		Türkiye’de yerleşik kişiler arasında düzenlenemez
Serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde		Türkiye’de yerleşik kişiler arasında düzenlenemez
Türkiye’de yerleşik kişilerin , yurt dışında ifa edilecekler dışında kalan, kendi aralarında akdedecekleri iş sözleşmeleri	Yurt dışında ifa edilecek işler için düzenlenebilir.	Yurt dışında ifa edilecek işler hariç, Türkiye’de yerleşik kişiler aralarında düzenlenemez
Danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmeleri	<ul style="list-style-type: none">- T.C. Vatandaşı olmayan kişilerin taraf olması halinde,- Hizmet Sözleşmesinin İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılması halinde,- Hizmet Sözleşmesinin yurt dışında gerçekleştirilecek faaliyetler kapsamında olması halinde,- Hizmet Sözleşmesinin Türkiye’de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye’de sonlanan elektronik haberleşme kapsamında olması halinde,- Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin sözleşmeye taraf olması halinde düzenlenebilir.	Belirli haller dışında Türkiye’de yerleşik kişiler aralarında düzenlenemez

SÖZLEŞME KONUSU	SÖZLEŞMELERİN DÖVİZ CİNSİNDEN VEYA DÖVİZE ENDEKLİ OLARAK	
	DÜZENLENEBİLECEĞİ DURUMLAR	DÜZENLENEMEYECEĞİ DURUMLAR
Eser Sözleşmeleri	Eser sözleşmesinin 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan gemilerin inşası, tamiri ve bakımı kapsamında olması halinde düzenlenebilir.	Gemilerin inşası, tamiri ve bakımı hariç Türkiye’de yerleşik kişiler arasında düzenlenemez
Menkul Satış Sözleşmeleri	İş makineleri ve taşıt satışı dışında kalan menkul malların satışına ilişkin sözleşme düzenlenebilir.	İş makineleri dahil taşıt satış sözleşmeleri, Türkiye’de yerleşik kişiler arasında düzenlenemez
Menkul Kiralama Sözleşmeleri	İş makineleri ve taşıt kiralaması dışında kalan menkul malların kiralınmasına ilişkin sözleşme düzenlenebilir.	İş makineleri dahil taşıt kiralama sözleşmeleri, Türkiye’de yerleşik kişiler arasında düzenlenemez (13 Eylül 2018 den önce akdedilmiş sözleşmeler hariç)
Bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmeleri	Türkiye’de yerleşik kişiler arasında düzenlenebilir.	
Finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri	<ul style="list-style-type: none"> - 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan gemilere ilişkin olması halinde, - Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 17 ve 17/A maddeleri (*) kapsamında yapılması halinde düzenlenebilir. 	Belirli haller dışında Türkiye’de yerleşik kişiler aralarında düzenlenemez

SÖZLEŞME KONUSU	SÖZLEŞMELERİN DÖVİZ CİNSİNDEN VEYA DÖVİZE ENDEKLİ OLARAK	
	DÜZENLENEBİLECEĞİ DURUMLAR	DÜZENLENEMEYECEĞİ DURUMLAR
İş Sözleşmeleri	<ul style="list-style-type: none"> - Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin taraf olduğu durumlarda,. - Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin taraf olması halinde düzenlenebilir. 	
Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu sözleşmeler	Gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmeler düzenlenebilir.	Gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmesi düzenlenemez.
Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endekli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası anlaşmaların ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdedeceği sözleşmeler	Gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmesi dışında kalan sözleşmeler düzenlenebilir.	Gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmesi düzenlenemez.
Hazine ve Maliye Bakanlığının 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirdiği işlemlerle ilgili olarak bankaların taraf olduğu sözleşmeler	Düzenlenebilir.	
Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında sermaye piyasası araçlarının (yabancı sermaye piyasası araçları ve depo sertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da dahil olmak üzere) döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin yükümlülükler	Düzenlenebilir.	

SÖZLEŞME KONUSU	SÖZLEŞMELERİN DÖVİZ CİNSİNDEN VEYA DÖVİZE ENDEKLİ OLARAK	
	DÜZENLENEBİLECEĞİ DURUMLAR	DÜZENLENEMEYECEĞİ DURUMLAR
Türkiye’de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri ; hava taşıma araçlarına, teknik bakım hizmeti veren şirketler ; havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az %50 hisse oranına sahip olduğu ortaklıklar tarafından akdedilecek sözleşmeler	Gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmesi dışında kalan sözleşmeler düzenlenebilir.	Gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmesi düzenlenemez.
(*)Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 17 ve 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralamalar: Madde 17 Kapsamında: “c) Yatırım teşvik belgesi kapsamında kredi almaları öngörülen Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından kullanılacak döviz kredileri ile 24/12/2007 tarihli ve 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararın eki (I) sayılı listenin 17 nci sırasında sayılan gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan makine ve cihazların (kullanılmış olanları ile aksam, parça, aksesuar ve teferruatları hariç) finansmanı için kullanılacak döviz kredileri.” Madde 17/A Kapsamında: g) Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararın eki (I) sayılı listenin 17 nci sırasında sayılan gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan makine ve cihazların (kullanılmış olanları ile aksam, parça, aksesuar ve teferruatları hariç) alımına ilişkin döviz üzerinden gerçekleştirilen finansal kiralama işlemleri.		

İlgili tebliğ kapsamında yapılan diğer düzenlemeler aşağıdaki şekildedir.

- 1- Sözleşme bedeli dövizli olarak kararlaştırılmayan sözleşmeler kapsamında düzenlenecek kıymetli evraklarda (Çek, Senet, Teminat Mektubu vb.) yer alan bedeller döviz cinsinden belirlenemeyecektir.
- 2- Uluslararası piyasalarda fiyatı döviz cinsinden belirlenen kıymetli madenlere ve/veya emtiaya endekslenen ve/veya dolaylı olarak dövize endekslenen sözleşmeler, dövize endekli sözleşme olarak değerlendirilecektir.
- 3- Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile doğrudan ya da dolaylı olarak sahipliklerinde bulunan şirketler Türkiye’de yerleşik olarak değerlendirilecektir.
- 4- Sözleşme bedeli dövizli olarak kararlaştırılmayan sözleşmelerde yer alan bedellerin Türk parası (TL) olarak taraflarca yeniden belirlenmesi zorunludur.
- 5- Sözleşme bedeli dövizli olarak kararlaştırılmayan **sözleşmelerde yer alan bedeller TL olarak taraflarca yeniden belirlenirken mutabakata varılmazsa** akdedilen sözleşmelerdeki bedeller, söz konusu bedellerin 2/1/2018 tarihinde belirlenen gösterge niteliğindeki TCMB efektif satış kuru kullanılarak hesaplanan TL cinsinden karşılığının 2/1/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenecektir.

13.09.2018 tarihinden önce akdedilen konut ve çatılı iş yeri kira sözleşmelerinde döviz veya dövize endekli olarak belirlenen bedeller bir önceki paragrafta belirtildiği şekilde iki yıllık süre için TL olarak belirlenecektir. Ancak, TL olarak belirlemenin yapıldığı kira yılının sonundan itibaren bir yıl geçerli olmak üzere; anılan paragraf uyarınca Türk parası olarak belirlenen kira bedeli, taraflarca belirlenirken mutabakata varılmazsa, belirleme tarihinden belirlemenin yapıldığı kira yılının sonuna kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenecektir. Bir sonraki kira yılı Türk parası cinsinden kira bedeli ise, taraflarca belirlenirken mutabakata varılmazsa, önceki kira yılında geçerli olan kira bedelinin Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenecek ve belirlenen Türk parası cinsinden kira bedeli bu fıkrada belirtilen iki yıllık sürenin sonuna kadar geçerli olacaktır.

İlgili Tebliğ’in orijinal metnine aşağıdaki bağlantı yardımıyla ulaşılabilecektir.

[Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ \(Tebliğ No: 2008-32/34\)’De Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Tebliğ No: 2018-32/51\)](#)

Saygılarımızla,